

Från dina händer till där det händer

Collins kämpar för barnen som ingen ser
Så bygger vi motståndskraftiga samhällen
Korsord – ny chans att vinna ljus

Från dina händer till där det händer

Vi lever under samma himmel – men våra livsvillkor skiljer sig åt. De humanitära behoven ökar i hela världen samtidigt som rika länder kraftigt sänker biståndet. Act Svenska kyrkans lokala partnerorganisationer och systerkyrkor runt om i världen, vittnar om en kraftigt försämrad situation för redan hårt utsatta medmänniskor. Vi vet att i dag kämpar 300 miljoner människor för sin överlevnad. Det är en siffra som är svår att ta in. Men det här är en utveckling som går att vända.

Den kristna tron och traditionen gör inte skillnad på människor. Alla är skapade till Guds avbild med ett oändligt värde, både här hemma och långt borta. Psalmförfattaren Olof Hartmans ord lever: "Ett enda bröd, en enda mänsklighet." Det är också grunden för kyrkans agerande i globala rättvisefrågor. Vi hör ihop, i den världsvida kyrkan, i en värld som vi delar med alla andra. Hoppet ligger hos oss och hos människor över hela världen som vägrar ge upp, hos de som fortsätter skapa omsorg och trygghet trots våld och kaos.

Genom Fasteaktionen "Från dina händer till där det händer" kan vi vara en del av stödet. Våra gåvor, vårt engagemang och våra böner är livsviktiga. Tillsammans sträcker vi ut händer till de som finns på plats.

Vi är en mänsklighet – under samma himmel. Tack för att du är med!

Foto: Josefin Casteryd/Ikon

Erik Lysén
Chef
Act Svenska kyrkan

Hanna, Pernilla, Åsali och Maria.

Välkommen till Givarservice – vi svarar på dina frågor

Skicka e-post till givarservice@svenskakyrkan.se eller ring oss på telefon **010-181 93 00** helgfri vardag kl 9.00–12.00.

Om Act Svenska kyrkan

Act Svenska kyrkan är Svenska kyrkans internationella bistånds- och utvecklingsverksamhet. Tillsammans med andra kyrkor, organisationer och frivilliga arbetar Act Svenska kyrkan långsiktigt mot fattigdom, förtryck och orättvisor och agerar snabbt vid katastrofer. Tack vare lokala samarbeten är arbetet effektivt och handlingskraftigt.

Act Svenska kyrkan arbetar med långsiktigt utvecklingsarbete, katastrofinsatser och globalt påverkansarbete världen över. Tack vare gåvor kan vi stödja cirka 250 insatser i ett 40-tal länder.

GÖRA SKILLNAD

Ges ut av: Act Svenska kyrkan, Kyrkokansliet, 751 70 Uppsala
Webbplats: svenskakyrkan.se/act | Ansvarig utgivare: Erik Lysén

Redaktör: Sanna Bülow
Redaktion: Josefin Casteryd, Helen Källman och Eva Pérez Järnil

Form: New Normal | Omslagsfoto: Eva Pérez Järnil/Ikon
Artikelnr: SK25429 | Göra skillnad ges ut 2–4 gånger per år.

Plusgiro 90 01 22-3 | Bankgiro 900-1223 | Swish 900 1223

Få nyheter direkt till din e-post:
svenskakyrkan.se/act/actnyhetsbrev

Följ Act Svenska kyrkan på Facebook:
facebook.com/actsvenskakyrkan

Följ oss på Instagram:
[@act_svenskakyrkan](https://instagram.com/act_svenskakyrkan)

Katastrofer slår hårdast mot de redan utsatta

Konflikter, klimatförändringar och naturkatastrofer har tvingat 123 miljoner på flykt. 280 miljoner går hungriga varje dag och på platser som Sudan, Gaza, Sydsudan och Haiti råder svält. Över 300 miljoner människor kämpar för sin överlevnad. Bakom varje siffra finns en människa – med ett liv, drömmar, relationer och hopp om en bättre framtid.

Som ofta är det barnen som betalar det högsta priset. Vart femte barn växer upp

i konfliktens skugga. Mer än hälften av alla på flykt är barn och många tillbringar hela sin barndom i flyktingläger, utan att vara garanterade skola, trygghet eller mat varje dag.

Tack vare stödet från bland annat privatpersoner, företag och församlingar kan Act Svenska kyrkan tillsammans med engagerade i Sverige och med medmänniskor över hela världen fortsätta agera och göra livsviktig skillnad för allas rätt till ett värdigt liv.

123 miljoner

befinner sig på flykt.

Vart femte barn växer upp i länder drabbade av konflikt.

Collins kämpar för barnen som ingen ser

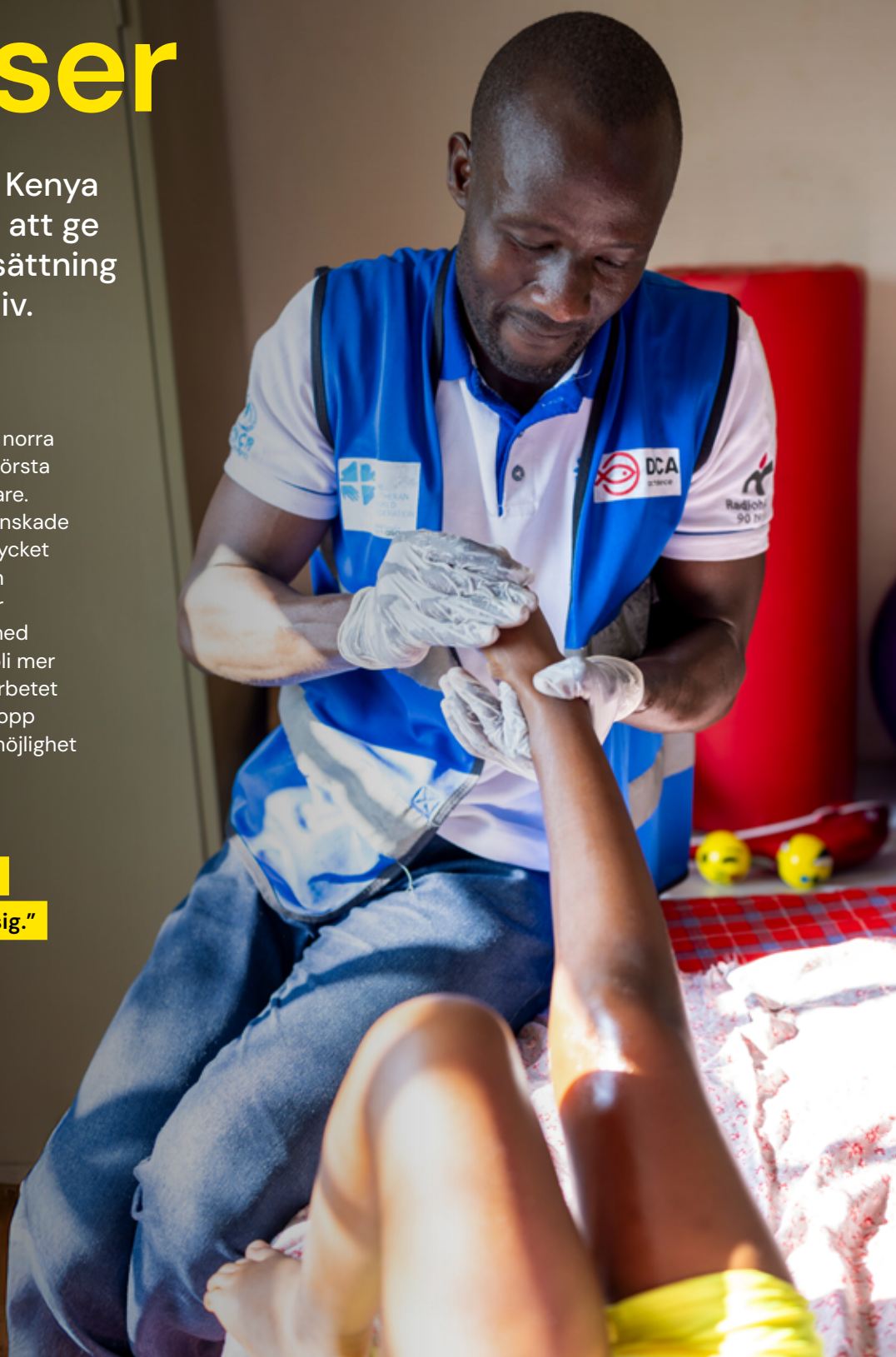
I flyktinglägret Kakuma i Kenya arbetar Collins Juma för att ge barn med funktionsnedsättning en chans till ett värdigt liv.

Text och foto: Eva Pérez Järnil/Ikon

På den torra och vindpinade slätten i norra Kenya ligger Kakuma, ett av världens största flyktingläger med över 300 000 invånare. Kraftiga biståndsnedskärningar och minskade matransoner gör situationen i lägret mycket allvarlig just nu. Som ofta är det barnen som drabbas hårdast. I Kakuma stödjer Act Svenska kyrkan insatser för barn med funktionsnedsättningar så att de kan bli mer självständiga och gå i skolan. Genom arbetet förändras fördomsfulla attityder och hopp väcks om en framtid där alla barn får möjlighet att växa och delta i samhället.

“Vi lär barnen livsfärdigheter – att klä sig, äta, borsta tänderna, röra sig.”

Collins Juma

Collins Juma är 35 år och arbetsterapeut vid Lutherska världsförbundet (LVF) som är Act Svenska kyrkans partner i Kakuma. Han har ett enda mål i sikte: att varje barn, oavsett förutsättning, ska få en chans till ett värdigt liv och en plats i skolan.

– Det jag älskar mest med mitt arbete är att se barn med funktionsnedsättningar förbättra sina färdigheter i vardagen, säger han. När ett barn lär sig att äta själv, gå igen eller bara vågar gå till skolan – det är då jag vet att mitt arbete verkligen bidragit till något bra.

Collins har arbetat i Kakuma i ett år, men hans engagemang för barn med särskilda behov sträcker sig långt tillbaka. Efter att han utbildat sig till arbetsterapeut har han arbetat i flera flyktingläger i regionen – alltid med fokus på inkluderande utbildning för barn med funktionsnedsättning.

En barndomsupplevelse väckte kallet

Collins yrkesval kom ur en smärtsam barndomsupplevelse. En kusin brände sig svårt som liten och förlorade rörligheten i armen. Ingen på sjukhuset visste då vad rehabilitering innebar.

– Jag minns hur hjälplösa vi kände oss, berättar Collins. Senare fick jag veta att en arbetsterapeut hade kunnat hjälpa henne återfå rörelsen. Det väckte något i mig. Jag ville bli den person som gör skillnad när alla andra har gett upp.

Kampen mot stigma

I Kakuma handlar arbetet inte bara om terapi – det handlar också om att förändra attityder. I många samhällen ses funktionsnedsättningar fortfarande som en förbannelse. Barn hålls gömda i hemmen, ibland med tragiska följder.

– Vi har haft fall där föräldrar försökt göra sig av med sina barn, säger Collins allvarligt. Det är fruktansvärt, men det visar hur djupt stigmat sitter. Därför arbetar vi mycket med att öka medvetenheten i samhället – i skolor, på marknader samt i kyrkor och moskéer.

Tack vare långsiktigt arbete ser han en förändring. Fler föräldrar vågar nu låta sina barn delta i samhället, och fler barn med funktionsnedsättning går i skolan. De barn som går i skolan får också skollunch. För många av barnen är det dagens enda måltid.

Tack vare terapi har Awou fått ökad rörlighet i sina händer.

En dag i arbetet

På EARC-centret (Educational Assessment and Resource Centre) i Kakuma tar Collins emot barn som identifierats av volontärer som utbildats av LVF och som själva bor i lägret. På centret får barnen en bedömning och därefter individuellt anpassad uppföljning.

– Vi fokuserar inte bara på akademiska resultat, säger Collins. Vi lär barnen livsfärdigheter – att klä sig, äta, borsta tänderna, röra sig. Först när de klarar vardagen kan de också lyckas i skolan.

Små segrar – stora steg

Collins berättar om Awou, en flicka med cerebral pares som han träffade för första gången i slutet av 2024. Sedan hon kom till Kakuma har hennes rörlighet och styrka förbättrats avsevärt.

– När vi började terapin kunde hon inte öppna handen. I dag kan hon greppa saker, leka och till och med skriva sitt namn, säger Collins. Awou tränar även hemma tillsammans med sin mamma. Det är sådana framsteg som ger mig kraft.

För Collins handlar arbetet inte bara om yrkesstolthet, utan även om hopp.

– När föräldrar säger "Jag vet vem du är – du har hjälpt mitt barn", då känner jag stolthet. Då vet jag att mitt arbete betyder något på riktigt. ■

Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med internationella och lokala partner för stötta människor som drabbats av kriget i Ukraina och nå de mest sårbara grupperna.

Människor på plats leder vägen ur krisen

Foto: Josefín Casterdy/Ikon

Act Svenska kyrkan är både kyrka och biståndsorganisation. En viktig del i vår identitet är vårt nära samarbete med lokala organisationer och systerkyrkor. Det ger oss många fördelar, inte minst i det humanitära arbetet.

Coleen Heemsker, humanitär chef på Act Svenska kyrkan.

När katastrofen drabbar kan Act Svenska kyrkan snabbt agera tack vare vår lokala förankring. Genom våra samarbetsorganisationer och systerkyrkor finns vi på plats redan när krisen drabbar och kan låta vårt stöd göra skillnad från dag ett. Vi säkerställer att människor får tillgång till mat, rent vatten, skydd, psykosocialt stöd och utbildning.

Act Svenska kyrkan har ett särskilt fokus på att stötta

människor som i kriser riskerar att glömmas bort, exempelvis äldre och personer med funktionsnedsättningar. Hårdast drabbas också ofta barnen.

Coleen Heemsker är humanitär chef på Act Svenska kyrkan. Hon ger oss ett exempel.

– Vi fokuserar extra mycket på människor som drabbas hårdast vid kriser, såsom barn. I exempelvis Ukraina, arbetar vi med renovering av skyddsrum för att skolor ska kunna drivas i dem. Vi arbetar också med psykosocialt stöd till elever i

desser skolor. Barn ska få vara barn. Det ska finnas någonting att göra efter skolan också, för att barnen ska må bra.

Lokalt ledda insatser

När ett samhälle drabbas av en katastrof är det alltid människor på plats, de som själva drabbats, som är först med att agera för sina medmänniskor. De har god kännedom om sitt eget samhälles resurser och behov. Deras lokala kännedom och olika yrkesroller ger dem kompetens som kan leda till ett mer effektivt humanitärt

"Jag blir väldigt hoppfull när jag träffar människor som i en kris visar på en kraft och driv för att hjälpa andra trots sina egna svårigheter."
Coleen Heemskerck

arbete. Därför arbetar Act Svenska kyrkan med att stärka och stötta lokala krafter.

Tillsammans stärker vi motståndskraften

I en värld som skakar är det viktigt att skapa snabb men också bestående och hållbar förändring. Därför är det viktigt att våra akuta insatser samspelar med de långsiktiga utvecklingsinsatser som stärker den lokala kompetensen.

Coleen Heemskerck berättar:

– Att Act Svenska kyrkan arbetar både humanitärt och långsiktigt gör att vi kan anpassa stödet efter rådande läge. I Sydsudan sker till exempel ofta översvämningar som leder till akuta kriser. Då finns vi där och räddar liv, men vi stöttar också människor i att organisera sig och arbeta för att hantera kriser innan de inträffar. Vi arbetar dessutom långsiktigt för att människor ska kunna försörja sig själva. Det bygger motståndskraft.

Coleen beskriver också var hon ser hopp om framtiden.

– Jag blir väldigt hoppfull när jag träffar människor som i en kris visar på kraft och driv för att hjälpa andra trots sina egna svårigheter. ■

Läs hela intervjun på blogg.svenskakyrkan.se/act.

Därför är jag månadsgivare

Hej Elisabet! Vem är du?

– Jag heter Elisabet Tärneberg och är pensionerad lärare. Jag är aktiv i Herrestads församling i Uddevalla, där jag är samordnare för en liten internationell grupp.

Berätta om ditt engagemang!

– Jag tycker att vi hör ihop med resten av världen och att vi behöver hjälpas åt. Om vi inte förstått det tidigare så måste vi verkligen göra det nu. Därför är jag också månadsgivare till Act Svenska kyrkan där jag bestämt mig för att ge minst 200 kr varje månad. Pengarna dras dessutom regelbundet utan att jag behöver anstränga mig.

Vad betyder det för dig att vara månadsgivare?

– Det känns viktigt att få vara med. Jag vet att Act Svenska kyrkan gör ett jättebra arbete. Jag får information fortlöpande och vet också att det finns en mycket noggrann uppföljning av hur pengarna används. Det känns tryggt att bidra till något som verkligen gör nytta!

Bli månadsgivare

– få provprenumerations på tidning

Som månadsgivare till Act Svenska kyrkan bidrar du till att fler barn får möjlighet att gå i skolan, att människor på flykt får skydd och att människor får stöd att ta sig ur fattigdom.

Just nu får du en provprenumerations på ett magasin eller en veckotidning från Egmont som välkomstgåva när du blir månadsgivare via autogiro och ger 100 kr eller mer varje månad.

Skanna koden för att läsa mer och bli månadsgivare du också!

”Jag kan alltid vända mig till min mentormamma om det uppstår problem.”

Nondzukizo, Sydafrika

Så bygger vi tillsammans motståndskraftiga samhällen – tre exempel

Jämställdhet och hälsa

Varje människa har rätt att få bestämma över sitt eget liv och sin egen kropp. Ändå utsätts miljontals kvinnor, flickor och hbtqi+-personer för våld och diskriminering på grund av könstillhörighet. Sexuellt våld kan leda till graviditeter och att barn föds in i väldigt utsatta livssituationer.

Act Svenska kyrkan arbetar i fler än 15 länder för att motverka könsbaserat våld, utmana destruktiva normer och skapa tillgång till information och vård.

Mentormammor räddar liv

I Kapprovinsen i Sydafrika dör många barn och kvinnor på grund av undernäring och sjukdomar. Act Svenska kyrkan stödjer mentormammor – erfarna kvinnor som själva växt upp i utsatta

områden och lyckats klara sina barns uppväxt. Genom utbildning i grundläggande hälsovård och i att ge samtalsstöd samt med sin kännedom om de områden de arbetar i kan mentormammorna fånga upp familjer i behov, tonårsgraviditeter och undernärda barn, som inte haft möjligheten att ta sig till vårdcentraler eller sjukhus.

Mentormammorna utbildar i sin tur i frågor om hygien, nutrition och vaccination. De ger även preventivmedelsrådgivning och pratar om rätten till sin egen kropp. Genom hembesök bygger de förtroende med familjerna och kan i tidigt skede upptäcka problem såsom våld eller missbruk i hemmet.

Metoden att utbilda mentormammor har givit mycket goda resultat för barns hälsa. Arbetet finns nu i både Sydafrika, Eswatini, Etiopien och Egypten.

Fred och demokrati

Act Svenska kyrkan arbetar för fred och demokrati över hela världen. Genom lokalt förankrat arbete och interreligiös samverkan bidrar vi till försoning, mänskliga rättigheter och civilsamhällets demokratiska utrymme i över 20 länder.

Ett samhälle fritt från våld

I Centralamerika är den ojämlika fördelningen av markrättigheter, diskriminering och organiserad brottsligheten grundläggande orsaker till de stora klyftorna i samhället. Våldet är en del av den machokultur som genomsyrar regionen. Den höga graden av kriminalitet och våld är en huvudorsak bakom de ökande strömmarna av emigranter från regionen.

I Guatemala, Honduras, Nicaragua, El Salvador och Costa Rica arbetar Act Svenska kyrkan tillsammans med våra lokala partner för att förebygga våld. Fokus ligger på jämställdhetsfrågor och att erbjuda människor verktyg för att ta plats och påverka i samhället. I just Guatemala arbetar vi förebyggande genom workshoppar och kurser där ungdomar och unga män lär sig utmana normer och traditioner som står i vägen för ett jämställt samhälle utan våld.

"Här lär vi oss säga ifrån

till våld mot kvinnor."

Christian 13 år, Guatemala

Foto: Eva Pérez Jämli/Ikon

"Jag har förändrat mitt liv och kan ge mat till mina barn nu."

Fatuma, Etiopien

Försörjning och klimaträttvisa

När människor kan arbeta och klara sig på sin inkomst skapas självförtroende och framtidstro. Act Svenska kyrkan arbetar för rättvisa och hållbara försörjningsmöjligheter för människor som lever i utsatthet, fattigdom och i klimatnödläge.

Självhjälpsgrupper och förbättrat jordbruk

I Etiopien pågår en ständig kamp mot klimatförändringarnas påverkan. För att säkra tillgången till mat och livsmedel stöttar Act Svenska kyrkan bland annat hållbar plantering av skog, diversifiering av grödor och byggnation av bevattningskanaler som säkrar bördiga jordar. En viktig del av arbetet i Etiopien är självhjälpsgrupper där kvinnor får lära sig odlingstekniker, ekonomihantering, demokrati och ledarskap.

Act Svenska kyrkans arbete för jämställdhet, hållbarhet och försörjning har varit så framgångsrikt att den etiopiska staten och andra organisationer tagit efter modellen.

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Testamentsgåvan – ett sätt att fortsätta göra skillnad

Visste du att du kan låta ditt engagemang för en bättre värld leva vidare genom en testamentsgåva? Genom din gåva till Act Svenska kyrkan ger du ett arv som fortsätter att förändra livet för medmänniskor i utsatthet.

Lawly är en digital juristbyrå och Act Svenska kyrkans samarbetspartner specialiserad inom familjerätt och testamenten. De kan hjälpa dig att skriva ett personligt anpassat och juridiskt korrekt testamente kostnadsfritt.

Josefine Frisk, chefsjurist hos Lawly, förklarar hur det går till:

– Du skriver helt enkelt Act Svenska kyrkans organisationsnummer och vad som ska testamenteras. Det går jättebra att inkludera fler organisationer om man vill, vilket också är ganska vanligt. Att testamentera en viss summa, ett föremål, mark eller en fastighet är möjliga sätt att ge på.

Vad kan man ge?

– Alla vill och kan ge olika mycket, så man bestämmer själv vad man vill ge. En sak eller en summa pengar som testamenteras kallas legat, och den som får det kallas legatarie. Legatarien är inte dödsbodelägare men det är däremot den som får en andel av arvet.

Om du testamenterar en fastighet är det klokt att inte skriva in att den ska säljas. Säljs

fastigheten av dödsboet måste dödsboet betala skatt, och organisationen får det som återstår. Om organisationen i stället ärver fastigheten och själv väljer att sälja den, betalar den ingen sådan skatt vilket gör att gåvans värde blir större.

Vad är fördelarna med att testamentera en gåva i stället för att ge i dag?

– För många är det svårt att avvara pengar under livet, särskilt om tillgångarna främst finns i exempelvis en fastighet. Genom att skriva in en gåva i sitt testamente kan man bidra utan att det påverkar den egna ekonomin här och nu.

Att skriva ett testamente behöver inte vara krångligt. När du vill ge en testamentsgåva till Act Svenska kyrkan finns ett enkelt och tryggt sätt att göra det. Via Act Svenska kyrkans webbplats får du tillgång till ett digitalt verktyg där du kan skriva ditt testamente direkt online och legitimera dig med Mobilt BankID. För att du ska känna dig helt trygg ingår även personlig juridisk rådgivning.

Foto: Lawly

Josefine Frisk,
jurist, Lawly.

Vill du beställa Act Svenska kyrkans kostnadsfria testamentsmaterial? Välkommen att kontakta Givarservice på **010-181 93 00** eller beställ enkelt via vår webbsida svenskakyrkan.se/act/testamente. Du kan också skanna QR-koden med din mobilkamera för att läsa mer eller beställa material direkt.

tryggt
givande
givasverige

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Från dina händer till där det händer

Ditt stöd till Act Svenska kyrkan når människor som med stort mod räddar liv och ger hopp mitt i katastrofen. En enda mänsklighet – under samma himmel!

Swisha
din gåva till

900 1223

